

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Deliteľnosť nehnuteľnosti ako dovolací dôvod**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/197/2020 zo dňa 23. 9. 2020
- 2. Nepriaznivé dopady na majetok pri ručení jedného manžela**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/263/2019 zo dňa 23. 9. 2020
- 3. Spätné zvýšenie výživného na plnoletú osobu**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/72/2020 zo dňa 23. 9. 2020
- 4. Predaj nehnuteľnosti za 1 euro v rozpore s dobrými mravmi?**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/156/2020 zo dňa 17. 9. 2020
- 5. K uplatňovaniu princípu „v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa“ pri posudzovaní naplnenia predpokladov pre poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/110/2019 zo dňa 15. 7. 2020
- 6. Náležitosti zastretého úkonu týkajúceho sa nehnuteľnosti**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/43/2019 zo dňa 23. 6. 2020
- 7. Odstúpenie od zmluvy pre nevybavenie reklamácie v zákonnej lehote nie je v rozpore s dobrými mravmi, ani ak sa dodávateľ s vybavením omeškal len o pár dní**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/83/2013 zo dňa 16. 9. 2013
- 8. K vplyvu rekreačnej dovolenky rodiča na výšku výživného**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25CoP/6/2020 zo dňa 29. 7. 2020
- 9. Udalosť v cestnej premávke, ktorou účastník spôsobí zranenie alebo škodu (iba) sám sebe, nesplňuje znaky dopravnej nehody**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 11S/169/2019 zo dňa 15. 7. 2020
- 10. K viazanosti ručiteľa rozhodcovskou doložkou**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43CoR/1/2021 zo dňa 10. 3. 2021
- 11. Invalidita ako následok nehody oprávneného pod vplyvom alkoholu a urážanie povinného ako dôvod pre nepriznanie výživného pre rozpor s dobrými mravmi**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 7CoP/39/2019 zo dňa 25. 6. 2020
- 12. Mladý vek a ľútosť škodcu nie sú samé osebe dôvodom pre mimoriadne zníženie náhrady škody na zdraví**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17Co/406/2017 zo dňa 18. 4. 2019
- 13. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky nemôže byť založená na tom, čo je pojmovým znakom dojednávaneho inštitútu**
Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/29/2019 zo dňa 15. 5. 2019
- 14. Nesprávny dátum narodenia vydedeného potomka nie je dôvodom neplatnosti listiny o vydedení**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2Co/57/2018 dňa 24. 6. 2020
- 15. K podmienkam prechodu členstva v družstve na dediča**
Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 15Cob/152/2018 zo dňa 24. 9. 2019

1. Deliteľnosť nehnuteľnosti ako dovolací dôvod

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/197/2020 zo dňa 23. 9. 2020

Anotácia:

Dovolaateľ tvrdil, že v prejednávanej spore rozhodnutie súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či je sporná nehnuteľnosť reálne deliteľná.

Právna veta:

Dovolací súd zastáva názor, že určenie, či konkrétna nehnuteľnosť patriaca do podielového spoluvlastníctva strán sporu je reálne deliteľná, je otázkou skutkovou a jej riešenie vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zodpovedanie tejto otázky je výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore.

K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. Preto námietky dovolaateľa týkajúce sa spochybňovania skutkových zistení a skutkových záverov boli právne nevýznamné. Navyše, úlohou odvolacieho súdu v rámci dovolacieho konania nie je riešenie skutkových otázok, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 421 ods. 1, § 432 ods. 2

2. Nepriaznivé dopady na majetok pri ručení jedného manžela

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/263/2019 zo dňa 23. 9. 2020

Anotácia:

V danej veci sa žalobkyňa domáhala voči žalovaným zaplata 50 000 € s príslušenstvom z dôvodu, že medzi ňou ako veriteľom a obchodnou spoločnosťou bola uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej bol tejto spoločnosti poskytnutý úver v určenej výške. K úverovej zmluve bol uzavretý dodatok č. 20, podľa ktorého sa žalovaní v celom rozsahu zaručili ako fyzické osoby na zaplata úverovej pohľadávky a uznesením Okresného súdu Trenčín sa voči dlžníkom začalo konkurzné konanie a pohľadávka žalobkyne sa stala splatnou. Súd sa preto prejudiciálne zaoberal otázkou platnosti ručiteľského vyhlásenia žalovaných, na ktoré nebol daný súhlas ich manželiek. Dospel k záveru, že ručiteľské vyhlásenia sú neplatné, preto žalobu zamietol pre nedostatok pasívnej legitimácie žalovaných. S týmto záverom sa stotožnil aj odvolací súd.

Právna veta:

Nepriaznivé dopady vyplývajúce z tohto ustanovenia pre toho manžela, voči ktorému veriteľ nemá pohľadávku, sú dôsledkom existencie bezpodielového spoluvlastníctva, s ktorým je spätá nutnosť vzájomného zdieľania majetkového osudu manželov do doby, pokiaľ ich bezpodielové spoluvlastníctvo trvá. Vzhľadom na konštrukciu, vznik a rozsah bezpodielového spoluvlastníctva manželov možno eliminovanie týchto nepriaznivých dopadov riešiť len zmenou rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva alebo jeho zánikom.

Právna oblasť: Občianske právo, Rodinné právo

Právny inštitút: Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 147

3. Spätné zvýšenie výživného na plnoletú osobu

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/72/2020 zo dňa 23. 9. 2020

Anotácia:

Dovolaateľ namietal, že odvolací súd v rozpore so zásadou „iura novit curia“ rozhodol o návrhu v rozpore so zákonom o rodine. Odvolací súd mal podľa neho postupovať rovnako ako súd prvej inštancie a návrhu na výživné v sume 150 eur zo 16. decembra 2016 späťne od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 nemal vyhovieť. Odvolací súd rozhodol o výživnom v sume 150 eur počnúc od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013, pričom tak konal v rozpore s § 77 ods. 1 zákona o rodine, keď plnoletej osobe priznal výživné vo výške 150 eur za obdobie ešte predchádzajúce podaniu návrhu na výživné v sume 150 eur, t. j. ešte pred začatím konania o tomto návrhu zo 16. decembra 2016. Podľa dovolaateľa, na rozdiel od maloletých detí, konanie o určenie výživného na plnoleté dieťa je výlučne návrhovým konaním.

Právna veta:

V konaní o určenie výživného na plnoletú osobu, môže súd zvýšiť výživné na základe zmeneného návrhu uskutočneného v priebehu súdneho konania aj späťne za obdobie pred podaním návrhu na zmenu, ak časové obdobie, ktorého sa zvýšenie výživného týkalo, spadalo do obdobia po podaní samotného návrhu na začatie konania.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 77 ods. 1

4. Predaj nehnuteľnosti za 1 euro v rozpore s dobrými mravmi?

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/156/2020 zo dňa 17. 9. 2020

Anotácia:

Predmetom sporu bolo posúdenie otázky platnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi osobou, do ktorej dedičstva žalobcovia žiadali sporný byt určiť ako predávajúcim a žalovanou ako kupujúcou. Žalobcovia namietali neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorá mala spočívať v tom, že táto bola uzavretá za veľmi nízku cenu a v rozpore s dobrými mravmi (žalobcami tvrdené až možnej ľsti zo strany žalovanej). V konaní nebolo sporné, že pôvodným vlastníkom sporného bytu bol poručiteľ, ktorý bol na liste vlastníctva ku dňu uzavretia spornej kúpnej zmluvy zapísaný ako jeho výlučný vlastník. Dovolatelia predovšetkým namietali, že im súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to tým, že nedoplnili dokazovanie znaleckým posudkom na stanovenie skutočnej ceny bytu, ktorým sa žalobcovia snažili preukázať, že dohodnutá kúpna cena za byt bola podhodnotená a neúmerne nízka.

Právna veta:

V rámci zmluvnej voľnosti nie je v týchto prípadoch právnym poriadkom zakázané ani dojednanie príliš nízkej kúpnej ceny (laesio enormis), resp. dojednanie, pri ktorom je „zvlášť hrubý nepomer medzi plnením a protiplnením pri kúpe nehnuteľnosti“. Sama skutočnosť, že účastníci kúpnej zmluvy dohodli príliš nízku kúpnu cenu (v danom prípade 1 €), nepredstavuje rozpor so zákonom a nezakladá absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu.

Posúdenie, či dojednanie príliš nízkej kúpnej ceny, pri ktorom dochádza k „zvlášť hrubému nepomeru medzi plnením a protiplnením pri kúpe nehnuteľnosti“, je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, závisí v každej veci na individuálnych skutkových okolnostiach týkajúcich sa predovšetkým vzájomného vzťahu zmluvných strán.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Nehnuteľnosti, Právne úkony

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 39

5. K uplatňovaniu princípu „v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa“ pri posudzovaní naplnenia predpokladov pre poskytnutie primeraného finančného zadostučinenia

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/110/2019 zo dňa 15. 7. 2020

Anotácia:

Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že Okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 335,41 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 335,41 eur od 21.04.2017 do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Nárok bol žalobcovi priznaný titulom bezdôvodného obohatenia vzniknutého zo Zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú súd považoval podľa zák. č. 129/2010 Z. z. za bezúročnú a bez poplatkov. Dojednanú zmluvnú odmenu za poskytnutie úveru vo výške 1.050,42 eur vo vzťahu k skutočne poskytnutej čiastke 719,42 eur považoval za neplatné zmluvné dojednanie z dôvodu jej neprimeranej výšky a rozporu s dobrými mravmi, keď jej výška bola 146,01% z celkovej poskytnutej čiastky. Tiež za absolútne neprijateľný považoval postup žalovaného, ktorý si pri vyplatení sumy úveru stiahol odpłat za službu podľa čl. 8 ods. 8.1. písm. a) Dohody o poskytnutí služby, ktorou žalovaný nanútil žalobcovi službu v podobe možnosti odkladu troch splátok úveru.

Právna veta:

Princíp „v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa“, vychádzajúci z potreby chrániť spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu, ktorý sa prejavuje napríklad v tom, že sa medzi podnikateľom a fyzickou osobou predpokladá spotrebiteľský charakter zmluvy, že zmluvné podmienky sa považujú za formulárové (teda nie za individuálne dojednané), pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa, alebo aj v tom, že náležitú starostlivosť pri uzatváraní zmluvy (vrátane informovania spotrebiteľa o zmluvných podmienkach) musí preukazovať dodávateľ a nemôže dôkazné bremeno preniesť zmluvnou podmienkou na spotrebiteľa, nemožno absolutizovať. Na rozdiel od vyššie uvedených situácií, kde je potrebné chrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu zmluvného vzťahu, pri uplatňovaní primeraného finančného zadostučinenia už predmetom konania nie je zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom (teda spotrebiteľská zmluva), ale zodpovednostný vzťah dodávateľa voči spotrebiteľovi. V tomto vzťahu je na spotrebiteľovi, ak žiada od dodávateľa finančné zadostučinenie, aby preukázal naplnenie predpokladov podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., teda porušenie práva alebo povinnosti a zodpovednosť dodávateľa za toto porušenie.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: ochrana spotrebiteľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 250/2007 Z. z. – § 3 ods. 5

6. Náležitosti zastretého úkonu týkajúceho sa nehnuteľnosti

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/43/2019 zo dňa 23. 6. 2020

Anotácia:

Z dovolania vyplýva, že dovolateľka považuje napadnutý rozsudok odvolacieho za rozhodnutie spočívajúce na nesprávnom posúdení veci pre nesprávne vyriešenie odvolacím súdom hneď troch takých v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neriešených právnych otázok, od ktorých vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Týmito otázkami sú I. otázka možnosti uzavretia dohody o podielovom spoluvlastníctve k existujúcej nehnuteľnosti ústnou formou, II. otázka možnosti simulácie právneho úkonu v časti účastníkov právneho vzťahu alebo inak otázka možnosti dojednania platného dissimulovaného úkonu medzi iným okruhom účastníkov, než aký je tu v prípade úkonu simulovaného a III. otázka platnosti dissimulovaného právneho úkonu, týkajúceho sa nehnuteľnosti, pokiaľ je tento urobený v ústnej forme. U všetkých týchto troch otázok sa možno stotožniť s dovolateľkou nielen v tom, že ide o otázky dovolacím súdom takto priamo neriešené, ale i v tom, že všetky tri boli naozaj otázkami pre rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci rozhodujúcimi a práve spôsob ich zodpovedania, žalovanej prinášajúcej diametrálne odlišný pohľad na ich riešenie nekonvenujúci, bol aj dôvodom tvrdenia, že právne posúdenie veci odvolacím súdom nie je správne.

Právna veta:

Náležitosťou vyžadovanou pre platnosť zastretého právneho úkonu, týkajúceho sa nehnuteľnosti je aj písomná forma úkonu.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Nehnuteľnosti, Právne úkony

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 41a ods. 2

7. Odstúpenie od zmluvy pre nevybavenie reklamácie v zákonnej lehote nie je v rozpore s dobrými mravmi, ani ak sa dodávateľ s vybavením omeškal len o pár dní

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11Co/83/2013 zo dňa 16. 9. 2013

Anotácia:

Navrhovateľka si u odporcu zakúpila tovar – sedáciu súpravu, na základe čoho jej bola vystavená faktúra dňa 12. 9. 2011, ktorá bola splatná dňa 12. 9. 2011. Príjmový doklad zo dňa 13. 11. 2011 preukazuje, že navrhovateľka kúpnu cenu odporcovi vyplatila. Keďže zakúpený tovar nespĺňal kvalitatívne požiadavky a vykazoval vady, tieto navrhovateľka uplatnila u odporcu reklamáciou dňa 17. 4. 2012. Odporca sa vyjadril podaním k reklamácii dňa 21. 5. 2012, v ktorom konštatoval, že po dôkladnom prešetrení a analýze nedostatkov, ktoré sú uvádzané ako príčina reklamácie, dospel k záveru, že ide o nesprávne užívanie výrobku a nie o výrobnú vadu, preto reklamáciu zamietol. Dňa 24. 5. 2012 poslala navrhovateľka odporcovi list označený ako odstúpenie od zmluvy, nakoľko reklamácia nebola vybavená riadne a včas (po uplynutí zákonnej 30-dňovej lehoty).

Právna veta:

Odstúpenie od zmluvy po uplynutí lehoty na vybavenie reklamácie nemožno považovať za konanie, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi i za situácie, kedy bola predmetná reklamácia vybavená len niekoľko dní po uplynutí zákonnej 30-dňovej lehoty s negatívnym výsledkom a odstúpenie od zmluvy bolo podané navrhovateľkou až po oboznámení sa s výsledkom reklamácie. V danom prípade je podstatná ochrana spotrebiteľa garantovaná Zákonom o ochrane spotrebiteľa spočívajúca v tom, že vybavenie reklamácie nesmie trvať dlhšie ako 30 dní odo dňa uplatnenia tejto reklamácie. Uvedeným zákonodarca sledoval predovšetkým ochranu spotrebiteľa, aby predmet kúpy mohol užívať nielen v bežnej kvalite zodpovedajúcej zakúpenému výrobku, a to bez vád, ale aby sa jej aj v primeranom čase mohol domôcť. Z pohľadu účelu Zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý sleduje predovšetkým záujem spotrebiteľa a jeho právo užívať vec v bežnej kvalite alebo primeranom čase, potom nie je podstatné, či reklamácia bola vybavená 3 dni po uplynutí 30-dňovej lehoty alebo 3 mesiace.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Ochrana spotrebiteľa, Odstúpenie od zmluvy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 250/2007 Z. z. – § 18 ods. 4

8. K vplyvu rekreačnej dovolenky rodiča na výšku výživného

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25CoP/6/2020 zo dňa 29. 7. 2020

Anotácia:

Navrhovateľ sa návrhom domáhal zníženia výživného na plnoleté dieťa. Návrh odôvodnil tým, že oprávnená z výživného je jeho dcérou, vyživovacia povinnosť voči nej bola stanovená naposledy pred ôsmimi rokmi. Navrhovateľ si vyživovaciu povinnosť voči dcére riadne plní. Dcéra ukončila školskú dochádzku, odvtedy nikde nepracuje, je evidovaná na úrade práce, ale nepoberá žiadne dávky. Mohla by požiadať o priznanie invalidného dôchodku z mladosti. Dôvodom zníženia výživného bola zmena okolností aj na strane navrhovateľa, ktorý uzavrel manželstvo, narodilo sa mu ďalšie dieťa a pribudla mu ďalšia vyživovacia povinnosť voči maloletému synovi. Jeho príjem za predmetné obdobie sa znížil.

Vo výdavkoch oprávnenej je zahrnutá aj dovolenka dva krát za rok, na ktorú poukázal aj navrhovateľ vo svojom vyjadrení, pretože tieto náklady nepovažoval za opodstatnené.

Právna veta:

Pokiaľ rodič pravidelne opakovanne v roku trávi dovolenku, má dieťa právo zdieľať s ním jeho životnú úroveň, a teda tento rodič ho buď berie so sebou, alebo dieťa so sebou na dovolenky neberie a vznikne mu povinnosť prispieť na náklady dieťaťa na dovolenku, ktoré vynaloží na dieťa druhý rodič.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletým deťom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 62 ods. 2, § 75 ods. 1

9. Udalosť v cestnej premávke, ktorou účastník spôsobí zranenie alebo škodu (iba) sám sebe, nesplňuje znaky dopravnej nehody

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 11S/169/2019 zo dňa 15. 7. 2020

Anotácia:

Z predloženého administratívneho spisu súd zistil, že bolo začaté trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví na tom skutkovom základe, že vodič osobného motorového vozidla toto viedol na účelovej komunikácii po parkovisku pred obchodným domom, pričom počas jazdy z doposiaľ nezistených príčin došlo k zrážke s pracovníkom obchodného domu chodcom S. H., ktorý v danom úseku tlačil pred sebou väčšie množstvo košíkov, následkom čoho chodec H. podľa lekárskej správy utrpel zranenia s neurčenou dĺžkou práceneschopnosti.

Zo znaleckého posudku vyplýva, že technickou príčinou nehody bolo vytvorenie kolíznej situácie zo strany žalobcu, ktorý tlačil súpravu nákupných vozíkov a svojou technikou pohybu a aj tým, že nesledoval dianie okolo seba, vytvoril vodičovi osobného motorového vozidla prekážku náhlu a zároveň aj prekážku neočakávanú.

Úlohou súdu bolo posúdiť správnosť postupu a právnych záverov správnych orgánov pri rozhodovaní o priestupku, ktoré vydal Okresný dopravný inšpektorát, ktorým uznal žalobcu – chodca, vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky.

Právna veta:

Zo znenia zákona o cestnej premávke, ale aj koncepcie priestupku uvedenej v citovanom ust. § 2 ods. 1 zák. o priestupkoch je zrejmé, že dopravnou nehodou (resp. priestupkom, ktorý je založený na spôsobení dopravnej nehody) nemôže byť udalosť v cestnej premávke, ktorou účastník spôsobí zranenie resp. škodu sebe. Opačný výklad by viedol k prísnejšiemu postihu za priestupky, než za trestné činy, pri ktorých je vylúčený postih za konanie, ktoré by inak formálne bolo trestné, okrem ak by ním nebol poškodený samotný páchatel.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Priestupkové konanie, Doprava

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 372/1990 Zb. – § 2 ods. 1, § 22 ods. 1 písm. b), g)
8/2009 Z. z. – § 64, § 137

10. K viazanosti ručiteľa rozhodcovskou doložkou

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43CoR/1/2021 zo dňa 10. 3. 2021

Anotácia:

Žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu domáhal voči žalovanému zrušenia vyššie uvedeného rozhodcovského rozsudku vydaného v právnej veci žalobcu proti žalovanému o zaplatenie 83.969,57 eur z dôvodu, že v rozhodcovskom konaní boli porušené žalobcove práva v zmysle zásady rovnosti účastníkov, rozhodcovské konanie neprebehlo zákonným spôsobom a existujú skutočnosti, ktoré mohli žalobcovi priniesť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Právna veta:

- I. Bod 5.4 zmlúv jednoznačne konštatuje, že došlo k dohode o uzavretí rozhodcovskej doložky práve medzi takto označenými zmluvnými stranami v kúpnej zmluve, ktorými je dlžník a žalovaný ako predávajúci. Všetky uvedené zmluvy obsahujú uvedenie dátumu a podpisu žalovaného ako predávajúceho a konateľa žalobcu ako kupujúceho. Za podpisom uvedených zmluvných strán kúpnych zmlúv sa nachádza ručiteľské vyhlásenie žalobcu ako fyzickej osoby, ktorý svojim podpisom potvrdil, že ako ručiteľ súhlasí s kúpnu zmluvou a berie na seba voči predávajúcemu spoločne a nerozdielne záväzok ručenia a vyhlasuje, že uspokojí všetky pohľadávky predávajúceho voči kupujúcemu vyplývajúce z tejto zmluvy, ak ich neuspokojí kupujúci.
- II. Z takto prejavenej vôle vyplýva len to, že žalobca ako ručiteľ fyzická osoba, v tom čase vystupujúci ako konateľ kupujúceho, t. j. dlžníka, súhlasil so svojim ručiteľským záväzkom vyplývajúcim z uzavretých kúpnych zmlúv. Pri prejave vôle žalobcu podpísaním ručiteľského vyhlásenia sa nikde neuvádza jeho súhlas, resp. nie je prejavená vôľa žalobcu, ako osoby odlišnej od v zmluve určených zmluvných strán, byť viazaný rozhodcovskou doložkou. Takýto prejav vôle žalobcu ako fyzickej osoby z podpísaného ručiteľského záväzku nevyplýva. Pokiaľ sa v ručiteľskom záväzku nachádza vyhlásenie o tom, že ručiteľ, t. j. žalobca ako fyzická osoba súhlasí s kúpnu zmluvou, z takéhoto všeobecného konštatovania nevyplýva prejav vôle uzavrieť so žalovaným rozhodcovskú doložku, z ktorej by bol zaviazaný žalobca ako samostatná zmluvná strana rozhodcovskej doložky.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Ručenie, Rozhodcovské konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 244/2002 Z. z. – § 4 ods. 1, 2
513/1991 Zb. – § 303, § 306

11. Invalidita ako následok nehody oprávneného pod vplyvom alkoholu a urážanie povinného ako dôvod pre nepriznanie výživného pre rozpor s dobrými mravmi

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 7CoP/39/2019 zo dňa 25. 6. 2020

Anotácia:

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal výživného na rodiča od plnoletej dcéry – osoby, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné (ďalej povinná osoba) vo výške 200 eur mesačne. Návrh odôvodnil tým, že je ZŤP, má len invalidný dôchodok a pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nie je schopný zabezpečiť so prostriedky na primeranú výživu. Dcéra je sebestačná schopná vykonávať prácu, pričom on spolu s jej matkou jej darovali nehnuteľnosť z ktorej ho deložovala. Neodkladné opatrenie o jeho práve v dome bývať dcéra nerešpektuje. Doplnil, že rozsudkom bolo výživné na rozvedeného manžela zamietnuté.

Odvolací súd zdôraznil, že vzhľadom na zjavné konflikty medzi účastníkmi konania, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zisťovať, či má navrhovateľ nárok na výživné voči plnoletej dcére v dôsledku prípadného rozporu jeho konania s dobrými mravmi.

Právna veta:

- I. V dôsledku úrazu, ktorý navrhovateľ utrpel pri dopravnej nehode mu bol priznaný invalidný dôchodok. Dopravnú nehodu zavinil on sám pod vplyvom alkoholu, čo potvrdil vo svojej výpovedi.
- II. Priznanie vyživovacej povinnosti na navrhovateľa zo strany jeho dcéry by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Je nepochybné, že dcéra navrhovateľa nemôže niesť následky za to, že navrhovateľ si svojím nezodpovedným a protiprávnym konaním zapríčinil súčasný invalidný stav, pre ktorý podľa jeho tvrdenia, nemôže vykonávať inú prácu a jeho jediným príjmom je len invalidný dôchodok. Odvolací súd tiež posudzoval správanie navrhovateľa vo vzťahu k povinnej osobe, pretože nie je zanedbateľná ani skutočnosť, že samotný navrhovateľ si riadne neplnil vyživovaciu povinnosť voči povinnej, čo viedlo až k podaniu trestných oznámení. V konaní bolo nesporne preukázané aj protiprávne konanie navrhovateľa voči povinnej osobe, ktorej vulgárne nadával, za čo mu bola v priestupkovom konaní uložená sankcia. Všetky tieto skutočnosti viedli k záveru, že priznanie výživného navrhovateľovi by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Vyživovacia povinnosť

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 75 ods. 2

12. Mladý vek a ľútosť škodcu nie sú samé osebe dôvodom pre mimoriadne zníženie náhrady škody na zdraví

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 17Co/406/2017 zo dňa 18. 4. 2019

Anotácia:

Súd mal z výsledkov vykonaného dokazovania preukázané, že žalovaný po tom, čo požíval alkoholické nápoje, viedol po miestnej komunikácii bicykel a z dôvodu nevenovania sa vedeniu tohto bicykla prešiel s bicyklom do ľavej strany vozovky, kde narazil do žalobcu idúceho po ľavej strane cesty z pohľadu cyklistu, v dôsledku čoho žalobca utrpel závažné zranenia. Za uvedené konanie bol žalovaný aj odsúdený. Nesporne je teda daná zodpovednosť žalovaného za škodu na zdraví žalobcu v zmysle ust. § 420 Občianskeho zákonníka. Rovnako mal z výsledku vykonaného dokazovania súd preukázané, že v čase keď došlo k uvádzanej škodovej udalosti, aj samotný žalobca porušil viaceré právne povinnosti, keďže sa ako chodec pohyboval z jeho pohľadu po pravej strane vozovky pri jej okraji. V konaní bolo preukázané, že v čase pred nehodou išiel žalobca spolu so svojimi kamarátmi T. po okraji vozovky všetci traja vedľa seba, avšak z vykonaného dokazovania vyplýva, že poškodený žalobca išiel ako prvý po okraji vozovky, napriek tomu došlo k zrážke so žalovaným, ktorý išiel na bicykli tiež po nesprávnej strane vozovky z jeho pohľadu, preto porušenie uvedenej povinnosti ďalšími osobami, ktoré išli vedľa žalobcu po vozovke nemalo vplyv na vznik uvedenej nehody, a teda aj škody žalobcu. Nikto z účastníkov (vrátane kamarátov žalobcu) nemal na sebe reflexné prvky, žalovaný išiel bez osvetlenia bicykla a samotný žalobca mal tiež požitý alkohol, čo určite muselo ovplyvniť jeho rozpoznávaciu schopnosť, čím bola porušená prevenčná povinnosť.

Právna veta:

- I. Ustanovenie § 450 OZ patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, kedy sa prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku pristúpil súd prvej inštancie k aplikácii moderácie z dôvodov, že v okolnostiach vzniku škody a vo veku a majetkových pomeroch žalovaného v čase spôsobenia škody na zdraví (študent VŠ, bez príjmu) vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa. Odvolací súd však na rozdiel od súdu prvej inštancie nenašiel predpoklady pre mimoriadne zníženie náhrady škody.
- II. Zmyslom citovaného zákonného ustanovenia je odstránenie neprimeranej tvrdosti, ak by sa priznanie plnej náhrady škody javilo ako neprimerané. Aj po posúdení všetkých okolností, za ktorých ku škode došlo, podľa názoru odvolacieho súdu nebolo možné dospieť k záveru o vhodnosti aplikácie moderačného práva. Pokiaľ ide o okolnosti prípadu, je potrebné zohľadniť aj to, že žalovaný spôsobil žalobcovi závažnú ujmu na zdraví, pri ktorej nemožno ako dôvod hodný osobitného zreteľa zohľadňovať, že túto spôsobil formou nedbanlivosti. Taktiež mladý vek žalovaného a to, že následok svojho skutku ľutuje, nemožno považovať za okolnosť, pre ktorú by bolo dôvodné náhradu škody znížiť. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by žalovaný bol osobou, ktorá by trpela hmotnou núdzou, prípadne jeho zdravotný stav by mu bránil zabezpečovať si a dosahovať príjem.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 450

13. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky nemôže byť založená na tom, čo je pojmovým znakom dojednávanej inštitúty

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/29/2019 zo dňa 15. 5. 2019

Anotácia:

Medzi právnym predchodcom žalobcu ST a žalovaným vznikol záväzkovo-právny vzťah vyplývajúci v zmysle § 44 zákona č. 351/2011 Z. z. z uzavretej zmluvy o pripojení a dodatkov k zmluvám o pripojení. Právnomu predchodcovi žalobcovi ST vznikol voči žalovanému nárok na zaplatenie poskytnutých služieb v súlade so zmluvou o pripojení, dodatkami, všeobecnými podmienkami, cenníkom a predloženými faktúrami, spolu vo výške 584,37 eur. Rovnako mu vzniklo právo na zaplatenie úrokov z omeškania. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením ceny za poskytnuté služby. Tak vzniklo právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,05 %.

Žalobca sa domáhal aj zaplatenia sumy 469,27 € titulom zmluvných pokút.

Právna veta:

Zásadná úvaha súdu prvej inštancie v podobe konštatovania, že „dojednaná zmluvná podmienka zaväzovala žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu bez ohľadu na skutočnosť, či došlo, alebo nedošlo k zániku zmluvného vzťahu“, je vyjadrením jednej zo základných charakteristík inštitúty zmluvnej pokuty. Nie je akceptovateľné založiť neprijateľnosť zmluvného dojednávania o zmluvnej pokute na určujúcom znaku (vlastnosti) zmluvnej pokuty. To, čo je pojmovým znakom zmluvnej pokuty, nemôže spôsobovať jej neprijateľnosť alebo neplatnosť.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zmluvná pokuta

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Z. z. – § 53 ods. 1, 4, 5, § 544, § 545

14. Nesprávny dátum narodenia vydedeného potomka nie je dôvodom neplatnosti listiny o vydedení

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2Co/57/2018 dňa 24. 6. 2020

Anotácia:

Žalobkyňa v spore napadla platnosť notárskej zápisnice a tým aj právneho úkonu poručiťľa, z dôvodu nesprávne uvedenia dňa v dátume jej narodenia a nečitateľného podpisu poručiťľa na notárskej zápisnici. Poprela aj existenciu dôvodov vydedenia.

Právna veta:

V ľudskej činnosti vznikajú zrejme chyby a nesprávnosti, avšak z každej nesprávnosti nie je možné vyvodzovať, že listina, ktorá je takouto vadou postihnutá nemá právne účinky. Objektívne v súdnej veci už nie je možné ustáliť, či v označení dátumu narodenia vydedenej dcéry sa pomýlil poručiťľ, alebo či pri vyhotovení listiny došlo k písomnej chybe. V každom prípade skutočnosť, že dátum narodenia žalobkyne je nesprávny, nezavaruje notársku listinu právnych následkov, pretože z obsahu zápisnice vyplýva zhoda, že jediným dieťaťom je dcéra.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Vydedenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 469a, § 476

15. K podmienkam prechodu členstva v družstve na dediča

Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 15Cob/152/2018 zo dňa 24. 9. 2019

Anotácia:

Žalobca tvrdil, že požiadal o členstvo v družstve žalovaného a vzhľadom na to, že žalovaný užíva pozemky žalobcu, nemôže mu členstvo odmietnuť. Na základe osvedčenia o dedičstve dedičia uzavreli dohodu s tým, že majetkový podiel v družstve prebral žalobca a L. P., každý v 1/2-ine. Žalovaný neakceptoval žiadosť žalobcu o členstvo v družstve, nakoľko predložené dedičské rozhodnutie neobsahuje nadobudnutie členských práv a povinností u žalovaného a z dôvodu, že žalovaný neužíva pôdu, ktorú nadobudol žalobca ako dedič.

Právna veta:

Prechod členstva a s ním spojených práv a povinností v družstve v prípade smrti člena – fyzickej osoby upravuje § 232 Obchodného zákonníka. Smrťou fyzickej osoby jej členstvo v družstve zaniká, t. j. zaniká členský vzťah k družstvu. Dedič takejto fyzickej osoby môže zdediť len členské práva a povinnosti v družstve, nie však samotné členstvo v družstve. Členom družstva sa stáva až na základe právnej skutočnosti, ktorou je smrť doterajšieho člena, a to spätne (ex tunc) ku dňu smrti poručiťľa (§ 460 OZ), avšak len za predpokladu, že požiada družstvo o členstvo a predstavenstvo s ním vysloví súhlas, ak sa vyžaduje. Na to, aby bola žiadosť dediča členských práv a povinností poručiťľa, ktorý bol členom družstva, právne účinná, musí dedič k tejto žiadosti pripojiť právoplatné rozhodnutie súdu, ktoré osvedčí, že práve žiadateľ o členstvo v družstve je dedičom členských práv a povinností poručiťľa.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: vylúčenie z družstva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Z. z. – § 232